

Jautājumi un atbildes

BVKB vebinārs "Objekta būvizmaksas būvniecības procesā"

15.10.2021.

VBN 110.p. ēkas energoefektivitātes aprēķinu var mainīt. Nevar mainīt energoefektivitātes risinājumu?

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 110.punkts nenosaka kārtību, kādā var mainīt ēkas energoefektivitātes aprēķinu. Ēkas energoefektivitātes aprēķinu var mainīt līdz projektēšanas nosacījumu izpildei. Būvdarbu laikā ēkas energoefektivitātes aprēķinu var mainīt, ja par to vienojās visi būvniecības dalībnieki, ievērojot VBN 115. un 60.punktus, Būvniecības likuma 16.panta otro prim otro daļu.

BL 14 prim. Vai klusēšanas piekrišanas princips attiecināms tikai uz paskaidrojuma rakstu? Kad sāk skaitīt būvniecības laiku?

Šie likuma grozījumi vēl nav stājušies spēkā. Šie likuma grozījumi stāsies spēkā 2022.gada 1.jūlijā.

Ja pasūtītājs ar projektētāju vienojas par ļoti zemu detalizācijas pakāpi projektam, vai tiešām viss pārējais būs jāizstrādā būvniekam?

Būvniecības likuma 1. pants

17) būvprojekta izstrādātājs — būvspeciālists vai būvkomersants, kas ir noslēdzis rakstveida līgumu par projektēšanu vai savām vajadzībām veic būvprojekta vai tā izmaiņu izstrādi (projektēšanu), kā arī būvniecības ierosinātājs, kas speciālajos būvnoteikumos noteiktajos gadījumos savām vajadzībām veic būvprojekta vai tā izmaiņu izstrādi;

18) būvdarbu veicējs — būvkomersants, kas veic būvdarbus savām vajadzībām vai pamatojoties uz rakstveida līgumu ar būvniecības ierosinātāju vai citu personu, vai būvētājs;

Būvniecības likuma 13. panta vienpadsmitā daļa: Šajā likumā noteiktās darbības projektēšanas un būvniecības procesā būvspeciālisti veic uz rakstveida līguma pamata.

Agrāk bija, ka būvuzraugu un būvekspertu izvēlas pasūtītājs un to nevarēja deleģēt, kā būs tagad piemēram ar būveksperta izvēli, vai to var darīt arī būvnieks?

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 118. punkts. Būvuzraudzību šo noteikumu 120. punktā noteiktajos gadījumos ir tiesīgs veikt tikai no būvdarbu veicēja un būvprojekta izstrādātāja neatkarīgs būvkomersants vai būvspeciālists (būvuzraugs). Par būvuzraugu nevar būt persona, kurai ir darba attiecības ar būvkomersantu, kas veic piegādes uzraugāmajam objektam.

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 41. punkts. Būvprojekta ekspertīzi ir tiesīgs veikt no būvprojekta izstrādātāja neatkarīgs būvekspertīzes veicējs, bet būves ekspertīzi – no būvdarbu veicēja neatkarīgs būvekspertīzes veicējs.

Vai 3.grupas ēkas Paskaidrojuma rakstam (piemēram fasāžu siltināšana) jāveic būvekspertīze?

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 43. punkts: Būvprojekta ekspertīze ir obligāta trešās grupas būvju būvprojektiem, izņemot būves nojaukšanas būvprojektam.

Mēs esam izstrādājuši būvprojektu biroja ēkai ar platību virs 1000 m², bet paredzētu mazāk par 100 cilvēkiem. Šobrīd tā atbilst 2.grupai, tādējādi būvekspertīze nav jāveic. Būvprojekts ir iesniegts Rīgas būvvaldei akceptēšanai. Ja tas netiks akceptēts līdz 1.novembrim, vai pastāv varbūtība, ka objekts tiks pārkvalificēts atbilstoši 3.grupai un būs jāveic ekspertīze?

Būvniecības procesi, kuri iesākti līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, pabeidzami vispārīgajos būvnoteikumos paredzētajā kārtībā (Būvniecības likuma Pārejas noteikumu 5.punkts).

Vai atcelts, ka būvuzraudzību var veikt būvkomersants 2.grupai inženierbūvēm ar publisko līdzekļu piesaisti?

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 120. punkts. Būvuzraudzību veic, ja:

120.1. būvniecība pilnībā vai daļēji tiek finansēta no publisko personu līdzekļiem, Eiropas Savienības politiku instrumentu vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem otrās un trešās grupas būvēm. Šī prasība attiecas arī uz pirmās grupas būvēm, ja to paredz normatīvie akti;

122. To otrās grupas būvju būvuzraudzību, kuru būvniecība pilnībā vai daļēji tiek finansēta no publisko personu līdzekļiem, Eiropas Savienības politiku instrumentu vai citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, kā arī trešās grupas būvju būvuzraudzību uz līguma pamata var veikt tikai būvkomersants, kurš reģistrēts būvkomersantu reģistrā un kuram ir tiesības piedāvāt pakalpojumus būvuzraudzības jomā, un kurš nodarbina atbilstošus būvspeciālistus, ja speciālajos būvnoteikumos nav noteikts citādi.

Vai sertificēts speciālists nereglementētā sfērā (tāmētājs) var sastādīt un pārbaudīt tāmi?

Nē.

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 3. punkts: tāme – būvspeciālista sastādīts būvprojekta īstenošanai paredzamo būvniecības izmaksu aprēķins.

9. punkts Būvprojekta tāmes ir tiesīgs sastādīt un pārbaudīt attiecīgā būvju veidā sertificēts būvspeciālists, kuram ir patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai citā saistītā inženierzinātnes profesijā. Ja tāmes sastādītājam nav attiecīga sertifikāta, tāmes pārbauda un paraksta sertificēts būvspeciālists, kuram ir tiesības to veikt. Ja tāmes sastādījis sertificēts būvspeciālists, otra būvspeciālista paraksts nav nepieciešams.

Būvniecības likuma 13. panta pirmā daļa: Būvspeciālisti ir personas, kas ieguvušas patstāvīgas prakses tiesības arhitektūras vai būvniecības jomā reglamentētās profesijās.

Vai EDLUS ir obligāts arī 2.grupas būvēm, ja būvdarbu izmaksas pārsniedz 350 000 EUR?

Jā.

Likums "Par nodokļiem un nodevām", 107. pants pirmā daļa: Šīs nodaļas izpratnē galvenais būvdarbu veicējs ir būvdarbu veicējs, kurš veic būvdarbus savām vajadzībām vai ir noslēdzis līgumu ar būvniecības ierosinātāju par jaunas trešās grupas būves būvniecību vai par būvdarbiem, kuru izmaksas ir 350 000 euro vai vairāk (turpmāk — būvdarbu līgums), un kurš būvdarbus veic pats vai būvdarbu līgumā noteiktu saistību vai tās daļu nodod izpildei apakšuzņēmējam.

No jūsu iepriekš teiktā nesapratu, vai ēku būvdarbu vadīšanā sertificēts būvspeciālists ir vai nav tiesīgs sastādīt tāmes ēku būvdarbiem? (BŪVSPECIĀLISTU NOTEIKUMI 1.pielikums, 5 piezīme)

Ēku būvdarbu vadīšanā sertificēts būvspeciālists IR tiesīgs sastādīt tāmes ēku būvdarbiem.

Ja tiek veikta ražošanas ēkas rekonstrukcija, nepārtraucot ražošanas procesu, vai EDLUS uzstādīšana ir obligāta un kā to iespējams realizēt, jo nav iespējams nošķirt ražotnes strādājošos no būvdarbu veicējiem?

Ja Jūsu minētajā gadījumā ir noslēgts līgums par būvdarbiem, kuru izmaksas ir 350 000 euro vai vairāk, tad uz šo būvdarbu līgumu ir attiecināma prasība par obligātu EDLUS uzstādīšanu.

Savukārt, likuma Par nodevām un nodokļiem 116.panta pirmā daļa nosaka, ka viens no Galvenā būvdarbu veicēja pienākumiem ir nodrošināt elektronisko darba laika uzskaiti katrā būvlaukumā atbilstoši šā likuma 113. pantā noteiktajam no brīža, kad būvdarbi uzsākti, līdz brīdim, kad būvdarbu žurnālā veikts ieraksts par būvdarbu pabeigšanu, vai, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem būvdarbu žurnāls nav nepieciešams, līdz brīdim, kad būvdarbi būvlaukumā uzskatāmi par pabeigtiem atbilstoši būvniecību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

Ja nav iespējams nodalīt būvdarbu līguma izpildē iesaistītos darbiniekus no ražošanas procesā iesaistītajiem, tad arī ražošanā nodarbinātajiem tiek izsniegtas kartes vai citi rīki, lai reģistrētos EDLUS. Atšķirībā no būvdarbos iesaistītajiem, šīs personas EDLUS reģistrē kā personu, kas uzturas būvlaukumā un nav nodarbināta būvdarbu veikšanā būvlaukumā (likuma 113. panta pirmās daļas 2.punkts). Datus par šīm personām VEDLUDB nav jānodod, bet jāuzglabā EDLUS.

Īsti nav skaidrs par tāmētāja sertifikātu. Varat lūdzu precizēt, vai sertificēts tāmētājs, kas ir saņēmis LBS sertifikātu tāmēšanas jomā var sastādīt vai pārbaudīt tāmes. Jo tāmēšana ir nereglamentēta sfēra.

Nē nevar.

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 9. punkts. Būvprojekta

tāmes ir tiesīgs sastādīt un pārbaudīt attiecīgā būvju veidā sertificēts būvspeciālists, kuram ir patstāvīgās prakses tiesības būvinženiera vai citā saistītā inženierzinātnes profesijā. Ja tāmes sastādītājam nav attiecīga sertifikāta, tāmes pārbauda un paraksta sertificēts būvspeciālists, kuram ir tiesības to veikt. Ja tāmes sastādījis sertificēts būvspeciālists, otra būvspeciālista paraksts nav nepieciešams.

Atbilstoši Ministra kabineta noteikumiem Nr.529 "Ēku būvnoteikumi" 72.3.punktam būvkonstrukciju daļā iekļauj:

72.3. būvkonstrukciju daļa (pamati, pārsegumi, jumts un citas slodzi nesošas konstrukcijas):

72.3.1. konstrukciju būtiskāko slodžu uzņemšanas mezglu detalizācija;

72.3.2. būvkonstrukciju aprēķinu detalizēts pārskats, kurā norādītas visas slodzes, slodžu shēmas un kopējais aprēķina modelis;

72.3.3. grafiskā daļa, kas ietver konstrukciju plānus, griezumus, izklājumus un mezglus;

72.3.4. vides aizsardzības pasākumi;

72.3.5. būvizstrādājumu specififikācijas.

Bet ekonomikas daļā:

74.1. iekārtu, konstrukciju un būvizstrādājumu kopsavilkums;

74.2. būvdarbu apjoms;

74.3. izmaksu aprēķins (tāme).

Savukārt LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība" teikts:

10. Būvdarbu apjomi ir noteikti būvprojekta rasējumos, apjomu sarakstos un būvizstrādājumu specififikācijās, kas ir būvprojekta sastāvā;

24. Projektētājs sastāda būvdarbu apjomu sarakstu.

Būvdarba apjomus tiešā veidā būvprojekta rasējumos neuzrāda un tas arī nav prasīts.

Par Ekonomikas daļu (iekārtu, konstrukciju un būvizstrādājumu kopsavilkumu, būvdarbu apjomu un izmaksu aprēķinu) atbildīga ir viena persona- sertificēts projektētājs, būvnieks vai būvuzraugs.

Tad jautājums, vai man kā būvkonstrukcijas daļas izstrādātājam ir pienākums sastādīt arī būvdarbu apjoma saraksts?

Jā, jo atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumu Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 16.punktam Tāmes sastādītājs un pārbaudītājs nav atbildīgs par tehniskajā specififikācijā norādīto būvdarbu apjomu atbilstību būvprojekta rasējumiem.

Kurš tad ir atbildīgs par tāmju atbilstību pamatotas zemas vai nepamatotas zemas cenas, ja vērtē saimniecisko izdevīgumu?

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 15. punkts. Tāmes sastādītājs un pārbaudītājs ir atbildīgs par pamatotas būvprojekta tehniski ekonomiskās informācijas iekļaušanu būvprojekta aprakstos un aprēķinos, kā arī par objektīvu būvniecības ekonomisko apstākļu izvērtēšanu un šo apstākļu ievērošanu, nosakot izmaksu elementus. Tāmei jābūt sastādītai atbilstoši būvprojekta dokumentācijas noformēšanas prasībām.

Labdien, prezentācijā minējāt, ka SDA BIS sistēmā jāpievieno e-parakstīti dokumenti. Ja Autoruzraudzība veikusi ierakstu vai ievietojusi rasējumu BIS sistēmā, rasējums papildus jāapstiprina ar e-parakstu? Ja dokuments tiek ievietots BIS sistēmā, rasējums, izpildshēma utt. minētā persona apliecina dokumenta izmaiņas? Paldies

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 115. punkts. Izmaiņas būvprojektā būvdarbu gaitā var izdarīt būvprojekta izstrādātājs vai autoruzraugs pēc vienošanās ar pārējiem būvniecības dalībniekiem, ja plānotās izmaiņas saskaņā ar Būvniecības likuma 17. panta 2.¹ daļu nav jāaskaņo būvvaldē. Izmaiņu izdarītājs ir atbildīgs par būvprojekta apjoma un satura atbilstību būvniecības ierosinātāja un normatīvo aktu prasībām pēc izmaiņu veikšanas tajā, kā arī tādu risinājumu izvēli, lai būve pēc tās nodošanas ekspluatācijā atbilstu normatīvajos aktos noteiktajām būtiskajām prasībām.

Būvniecības likuma 13.pants.

Tad šeit atbildība ir projektētājam un to saskaņotājiem, kurš piedāvā neatbilstošas tāmes pēc LBN 501-17, attiecīgi tālāk tās kāds apstiprina, piemēram, vietējās būvvaldes?

Būvniecības likuma 12.panta 3.¹ daļa

(31) Būvvaldes kompetencē ir pārbaudīt un kontrolēt šāda būvniecības principa un šādu tehnisko prasību ievērošanu:

- 1) arhitektoniskās kvalitātes princips, ciktāl tas attiecas uz būves iekļaušanos ainavā un pilsētvidē;
- 2) pašvaldības teritorijas plānojumā, lokālplānojumā (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumā (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem) noteiktās prasības;
- 3) normatīvajos aktos noteiktās būves novietojuma prasības.

No 2022. gada 1.jūlija "klusēšanas-piekrišanas" princips - kā to praktiski realizēt, ja šobrīd BIS neļauj veikt nekādas tālākas darbības ar būvniecības lietu, ja neeksistē atzīme no būvvaldes. Vai tas notiks automātiski? 2. būvlaukuma uzturēšanas izmaksas jābūt iekļautām virsizdevmos, jo nav pamatoti tās uzrādīt kā "darbus" lokālajās tāmēs, jo tad tiem divreiz piemērojas pieskaitāmie izdevumi (virsizdevumi). Vēl jo vairāk iepriekšējā prezentācijā CFLA apvienotas pozīcijas uzskata par neatbilstošām?

Šis jautājums ir BIS izstrādātāju ziņā, drīzāk tas notiks automatizēti nevis automātiski.

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvismaksu noteikšanas kārtība"", 3.9.punkts: virsizdevmi – papildu izmaksas, kuras saistītas ar būvlaukuma iekārtošanu, uzturēšanu, būvdarbu organizēšanu, vadīšanu, darba aizsardzību un apdrošināšanu, citas ar būvdarbu realizāciju saistītas izmaksas.

Kā rīkoties, ja Būvuzņēmējs pieļāvis cilvēcisku kļūdu un ielicis nepamatoti zemu cenu, piemēram, ielicis komatu nepareizā vietā. Vai ir iespējams (atzīstot kļūdu un nemainot kopējo summu), šo uzņēmēju atzīt par uzvarētāju?

Būvniecības likuma 19.³ panta otrā daļa: Būvspeciālists (izņemot būvspeciālistu, kuram ir pienākums uzraudzīt vai pārbaudīt cita būvspeciālista veikto darbu vai tā rezultātu), pildot normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, ir tiesīgs pieņemt, ka citi būvniecības ieceres īstenošanā iesaistītie būvspeciālisti rīkojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām un savus profesionālos pienākumus veic kvalitatīvi. Ja būvspeciālists atbilstoši savām profesionālajām zināšanām un pieredzei konstatē cita būvspeciālista profesionālajā darbībā acīmredzamus normatīvo aktu prasību pārkāpumus, viņš rīkojas tā, lai nepieļautu kaitējuma nodarīšanu personu dzīvībai, veselībai, īpašumam vai videi.

Ja būvlaukuma izmaksām ir jābūt iekļautām citās pozīcijās, kā rīkoties ja būvprojektam ir dīkstāve, kas nav būvnieka vaina? Kas sedz būvlaukuma izmaksas šādā gadījumā un kā tās aprēķina?

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumi Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi", 101. punkts. Atbildīgajam būvdarbu vadītājam ir tiesības: 101.2. veikt izmaiņas plānotajos darbu sagatavošanas posmos, kā arī izvēlētajās darba metodēs, pirms tam veicot izmaiņas darbu veikšanas projektā un saskaņojot tās ar būvniecības ierosinātāju, autoruzraugu un būvuzraugu.

Būvniecības likums, 13. panta vienpadsmitā daļa: Šajā likumā noteiktās darbības projektēšanas un būvniecības procesā būvspeciālisti veic uz rakstveida līguma pamata.

Kā jūsuprāt izvairīties no būvizmaksu sadārdzinājuma valsts iepirkumos?

Būvniecības dalībniekiem ievērojot Vispārīgajos būvnoteikumos noteiktos pienākumus.

Kā būtu visprecīzāk noteikt darbietilpības lielumu dažādiem darbu veidiem?

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 3. punkts: darbietilpība – konkrēta būvdarba izpildei saskaņā ar būvdarbu aprakstu (ar norādēm par veicamā darba raksturu, izpildes tehnoloģiju un metodēm, izmantotajiem galvenajiem būvizstrādājumiem, ražošanas procesa galaproduktu ar galveno ekspluatācijas īpašību norādēm) nepieciešamais laiks, izteikts cilvēkstundās.

Kā rīkoties, ja tāmētājs ir sertificējies vai apguvis tāmēšanu kursus, iegūstot kaut kādu apliecinājumu vai sertifikātu, bet tāmes jāapstiprina būvspeciālistam, kurš ikdienā ar to nenodarbojas un parakstās uz godavārdu, ka kolēģis ir izdarījis labu darbu, bet beigās ir kļūdaini aprēķini un ir sankcijas?

Ministru kabineta 2017. gada 3. maija noteikumi Nr. 239 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība"", 15. punkts: Tāmes sastādītājs un pārbaudītājs ir atbildīgs par pamatotas būvprojekta tehniski ekonomiskās informācijas iekļaušanu būvprojekta aprakstos un aprēķinos, kā arī par objektīvu būvniecības ekonomisko apstākļu izvērtēšanu un šo apstākļu ievērošanu, nosakot izmaksu elementus. Tāmei jābūt sastādītai atbilstoši būvprojekta dokumentācijas noformēšanas prasībām.